

Jaarverslag 2009

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

Contactpersoon

Peter Waters

T 06 18307888

peter.waters@logius.nl

Datum

23 februari 2010

College en Forum Standaardisatie

Colofon

Projectnaam	Jaarverslag 2009 Forum Standaardisatie
Versienummer	def
Locatie	I:\Logius\Architectuur\4 Bureau Forum Standaardisatie\B01 Bestuurlijk\B250 jaarverslag\2009
Projectleider	Peter Waters – 06 18307888
Organisatie	Bureau Forum Standaardisatie Postbus 84011 2508 AA Den Haag forumstandaardisatie@logius.nl
Bijlage(n)	-

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond Forum en College Standaardisatie	4
1.2 Achtergrond en opzet jaarverslag	4
2. Resultaten	5
2.1 Verdere uitbouw kader voor standaardisatie en Interoperabiliteit/Afronding toetsingskader interoperabiliteit: Strategiekatern NORA 3.0	5
2.2 Lijsten met open standaarden	5
2.3 Semantiek	7
2.4 Governance interoperabiliteit	7
2.5 Internationaal	7
2.6 Communicatie	8
2.7 Mid-term review	9
2.8 Forum werkbezoek	9
2.9 Personele mutaties	10
3. Vooruitblik, projecten en prioriteiten in 2010	11
3.1 Open standaarden	11
3.2 Adoptie en implementatie van open standaarden	11
3.3 Stelselmatige semantiek	11
3.4 Internationaal	11
3.5 Communicatie	12
3.6 Secretariaat	12
3.7 Evaluatie	12
Bijlage A: Taken Forum, College en Bureau Standaardisatie	13

1. Inleiding

1.1. Achtergrond Forum en College Standaardisatie

Om de elektronische dienstverlening van de overheid te verbeteren en de lastendruk voor bedrijven te verminderen, stelde het kabinet in 2006, met het instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie, het College en Forum Standaardisatie in. Beide instellingen adviseren over het bevorderen van digitale samenwerking (interoperabiliteit) tussen overheden onderling en tussen overheid, bedrijven en burgers. Dit zorgt ervoor dat verschillende digitale systemen steeds beter op elkaar zullen aansluiten, en dat gegevens makkelijker te delen zijn. Het gebruik van open standaarden speelt hierbij een belangrijke rol

Het Forum Standaardisatie adviseert op basis van onderzoek het College Standaardisatie over de digitale uitwisseling van informatie. Het College doet vervolgens aanbevelingen aan verschillende ministers over beleid op dit gebied. Het Bureau Forum Standaardisatie ondersteunt beide instellingen bij hun werkzaamheden.

1.2 Achtergrond en opzet jaarverslag

Conform artikel 11 van het 'Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie' brengen Forum en College jaarlijks vóór 1 maart verslag uit over hun werkzaamheden over het afgelopen jaar aan de bewindspersonen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken, Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In dit jaarverslag worden in hoofdstuk 2 de belangrijkste resultaten van het verslagjaar 2009 beschreven. Ook wordt verslag gedaan van een mid-term review die over het functioneren van het College en Forum Standaardisatie is gehouden. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de personele bezetting van College en Forum. Belangrijkste gebeurtenissen daarbij waren het overlijden van de Forum leden Lieneke Jongeling en Olf Kinkhorst.

In hoofdstuk 3 wordt vooruitgekeken naar de beoogde activiteiten in 2010.

In de bijgevoegde bijlage staan doelen en de taken van zowel Forum als College beschreven zijn en staat toegelicht hoe het ondersteunende Bureau Forum Standaardisatie is ingericht.

2. Resultaten 2009

In 2009 hebben zes vergaderingen van het Forum en twee van het College plaatsgevonden. Beslis- en bespreekpunten waren de hieronder vermelde adviezen en onderzoeken die alle gepubliceerd zijn op www.forumstandaardisatie.nl. Daar zijn ook de verslagen, besluitenlijsten en vergaderstukken van zowel College als Forum te vinden.

In haar werkplan 2009 heeft het Forum prioriteit gegeven aan een drietal thema's uit de interoperabiliteitsagenda: Lijsten met open standaarden, semantiek en governance van interoperabiliteit. Daarnaast is accent gelegd op communicatie en internationale activiteiten.

2.1. Verdere uitbouw kader voor standaardisatie en interoperabiliteit/Afronding toetsingskader interoperabiliteit: Strategiekatern NORA 3.0

Om op strategisch niveau sturing te kunnen geven aan de realisatie van interoperabiliteit van werkprocessen, organisaties en systemen van de overheid was behoefte aan een richtinggevend kader. Door het ICTU programma RENOIR is in 2008 samen met het Forum het Strategiekatern NORA 3.0 ontwikkeld. In het verslagjaar 2009 is een openbare review gehouden, waarna het Strategiekatern in mei is vastgesteld door het College en vervolgens aan Staatssecretaris Bijleveld aangeboden.

2.2 Lijsten met open standaarden

Als resultaat van het kabinetsbeleid Nederland Open in Verbinding is het College Standaardisatie gevraagd een lijst met open standaarden te maken die geldt voor de hele publieke sector en waarop een pas-toe-of-leg-uit regime van toepassing is. Dat wil zeggen dat alle organisaties in de publieke sector in geval van (ver)nieuwbouw van informatiesystemen open standaarden zullen toepassen die in de lijst met open standaarden zijn opgenomen. Via hun vertegenwoordiger in het College Standaardisatie zijn zij hieraan gecommitteerd. Mocht dat onverhoopt niet mogelijk zijn dan zal de betreffende organisatie moeten aangeven waarom dat niet kan.

In 2008 heeft het College de procedure vastgesteld voor de ontwikkeling van een lijst met open standaarden voor pas-toe-of-leg-uit en de ontwikkeling van een set bindende afspraken voor interoperabiliteit tussen organisaties, werkprocessen en informatiesystemen in de (semi-) publieke sector. Op de pas-toe-of-leg-uit lijst staan thans (1 maart 2010) 13 standaarden. Op basis van de opgedane ervaringen en mede op verzoek van de Europese Commissie is de procedure in 2009 transparanter gemaakt en verfijnd.

In aanvulling op de pas-toe-of-leg-uit lijst is in 2009 een lijst met gangbare standaarden ontwikkeld. Deze lijst is met name bedoeld is voor inkopers en projectleiders en benoemt een groot aantal open standaarden die al op grote schaal worden gebruikt. Omdat implementatie van deze standaarden al usance is wordt het comply-or-explain principe hier niet afgedwongen.

Verder heeft het College in 2009 de beheerprocedure voor beide lijsten vastgesteld.

Ook is een verkennend onderzoek gedaan naar het voorkomen van standaarden in wet- en regelgeving. Ten slotte is het College verslag

gedaan van een onderzoek waarom relatief weinig standaarden worden voorgedragen voor opname in de lijsten en welke acties zullen worden opgepakt om het aantal voorgedragen standaarden te vergroten.

In de verslagperiode zijn door het College 5 standaarden toegevoegd aan de past-toe-of-leg-uit lijst Dat betreft: WSRP, PDF 1.7, SAML, SETU en OSB. Deze standaarden staan hier onder nader toegelicht. Op weg naar opname van deze standaarden is voor elke standaard een expertgroep ingesteld die een pre-advies voorbereidde. Elk van die pre-adviezen is vervolgens gedurende een openbare consultatie publiekelijk om commentaar voorgelegd. Na verwerking van die commentaren werd vervolgens elk advies ter besluitvorming aan het College voorgelegd.

WSRP-standaard

Web Services for Remote Portlets (WSRP) is een internationaal (door OASIS) erkende standaard die het eenvoudiger maakt voor een dienstverlener een (keten)portaal in te richten met behulp van webtoepassingen van verschillende (keten)organisaties.

PDF 1.7-standaard

Portable Document Format (PDF) 1.7 is de open versie van de veelgebruikte PDF standaard. Sinds het verschijnen van deze 1.7 versie is PDF een internationale ISO standaard (ISO 32000-1:2008) die het gebruikers mogelijk maakt documenten uit te wisselen en te bekijken, zonder dat het uitmaakt in welke omgeving het document is gemaakt, geprint of bekeken. Ten opzichte van de PDF-A standaard die al op de lijst staat, bevat de 1.7 versie meer functionaliteiten en is deze versie, in tegenstelling tot PDF-A, niet speciaal voor archivering bedoeld.

SAML-standaard

Security Assertion Markup Language (SAML) is een internationaal (door OASIS) erkende standaard die het gebruikers mogelijk maakt om op één plek in te loggen en vervolgens direct toegang te krijgen (zonder opnieuw in te loggen) tot meerdere systemen van verschillende organisaties. Dit wordt eenmalig inloggen genoemd. Deze functionaliteit wordt beschouwd als randvoorwaardelijk voor het bereiken van een eenvoudige toegang tot diensten van verschillende overheidsorganisaties, en het bieden van integrale dienstverlening vanuit de overheid.

SETU-standaarden

De SETU-standaarden uniformeren het digitale inhuurproces van tijdelijke personeel. Standaardisatie van dit proces leidt tot betere gegevensuitwisseling, besparing in kosten en vermindering van afhankelijkheid van een bepaalde uitzendorganisatie. Het "pas toe of leg uit" regime voor de SETU-standaard geldt voor overheden en instellingen uit de (semi-)publieke sector.

OSB-standaarden

De OSB-standaarden helpen om informatie veilig en betrouwbaar uit te wisselen tussen overheidsorganisaties om zo betere dienstverlening te realiseren. Het College heeft de OSB-ebMS standaard aangewezen voor meldingen tussen informatiesystemen. De OSB-WUS standaard is bedoeld voor de (geautomatiseerde) bevraging van informatiesystemen.

Daarnaast zijn 11 voorstellen tot opname in behandeling (Content Zoek Profiel (CZP); Aquo-standaarden; Geo-standaarden; XBRL; OAI-PMH; NTA

2035 E-portfolio NL; Business Process Execution Language; PKIoverheid en NEN 2082:2008 nl). ze staan in een overzicht [standaarden-in-behandeling](#).

Op lijst met gangbare standaarden zijn in 2009 41 standaarden geplaatst. In december heeft het Forum besloten in 2010 opnieuw prioriteit te geven aan open standaarden.

2.3. Semantiek

Naast Standaardisatie heeft het Forum in 2009 prioriteit gegeven aan onderzoek en advisering over semantische interoperabiliteit. In juni heeft het Forum ingestemd met het rapport 'Semantiek op stelselschaal'. Hierin wordt het belang van het erkennen van context van gegevens benadrukt en daarmee het accepteren van variatie in betekenissen. Als vervolgstappen heeft het Forum verzocht om dat meer algemene onderzoek in een tweetal praktijkproeven te bewijzen. Op verzoek van het ministerie van BZK is een analyse uitgevoerd op de zogenaamde 'gerelateerde gegevens' in de beoogde basisRegistratie Niet Ingezetenen (RNI).

Daarnaast is op verzoek van het Ketenbureau UWV/Belastingdienst een praktijkmodellering gemaakt van het begrip Werkgever. Beide rapporten zijn door de opdrachtgevers positief ontvangen en door het Forum in december geaccordeerd.

Door de Commissie Wientjes (inzake Regeldruk en ICT) is staatssecretaris Heemskerk verzocht aandacht te besteden aan standaardisatie van betekenissen van begrippen bij de uitvraag van gegevens van ondernemingen. Als eerste stap daartoe heeft het Forum in december een position paper opgeleverd over semantiek, getiteld 'Met zoveel woorden'. In december heeft het Forum besloten in 2010 opnieuw prioriteit te geven aan semantiek.

Teneinde zicht te krijgen op de wenselijkheid van standaardisatie voor organisatorische interoperabiliteit is een workshop gehouden over dienstverleningsconcepten. Deze actie leidt vooralsnog niet tot vervolgvactiteiten.

2.4. Governance interoperabiliteit

Teneinde meer sturing te kunnen geven aan de adoptie en implementatie van de besluiten van het College is een verkenning uitgevoerd naar 'Governance van interoperabiliteit'. Dit onderzoek biedt een theoretische basis voor de keuze van adoptiestrategieën en geeft ook een groot aantal praktische adviezen die bij implementatietrajecten kunnen worden toegepast. Als follow-up is aan de hand van een format de adoptie en implementatie van een viertal standaarden geanalyseerd: ODF, Webriichtlijnen, Geharmoniseerd systeem (Douane) en GEO standaarden. Op basis van de analyse zijn suggesties gedaan voor aanscherping van de besturingsmix. In december heeft het Forum besloten in 2010 opnieuw prioriteit te geven aan adoptie en implementatie.

2.5. Internationaal

In 2009 heeft Het Forum Standaardisatie een verkenning laten uitvoeren naar standaardisatie ontwikkelingen in de Europese Unie en elders in de

wereld. Het rapport 'Standaardisatie en interoperabiliteit, een internationaal perspectief' is beschikbaar op de website van het Forum. Het Bureau Forum Standaardisatie heeft in het verslagjaar in Europees verband de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Participatie in de IDABC Expert Group <http://www.semic.eu> (Semantic Interoperability Centre) van de Europese Commissie inzake semantische interoperabiliteit (verstaan verschillende lidstaten hetzelfde onder gehanteerde begrippen);
- Voorbereiden van het Nederlands standpunt op de jongste versie van het European Interoperability Framework (EIF 2.0) en het verkrijgen van draagvlak voor voorstellen tot aanpassing van de in EIF 2.0 gehanteerde definitie van open standaarden;
- Participatie in de IDABC Expert Group CAMSS (Common Assessment Method for Standards and Specifications, opstellen van criteria en procedures voor de beoordeling van open standaarden en zo mogelijk hergebruik van beoordelingen van standaarden door andere lidstaten);
- In december is een eerste informele internationale bijeenkomst georganiseerd in Amsterdam om draagvlak te krijgen voor de Nederlandse bezwaren tegen definities in het concept EIF 2.0 en om over en weer kennis uit te wisselen over de selectie van open standaarden, adoptie van geselecteerde standaarden en semantiek.

2.6. Communicatie

Het vaststellen van besluiten door het College is mooi, wat er echt toe doet is dat de besluiten worden uitgevoerd. Daartoe is van belang dat organisaties in de publieke sector kennis kunnen nemen van de besluiten en begrijpen hoe ze die kunnen implementeren. Dat vergt goede communicatie. Daartoe is in 2009 een communicatieplan opgesteld en vastgesteld door het Forum. Bovendien is een agenda opgesteld voor de planning van communicatieactiviteiten.

De volgende activiteiten zijn verricht:

- Feestelijke aanbieding van de SETU standaard aan staatssecretaris Heemskerk;
- Versturen persbericht over de aanbieding van het Strategiekatern NORA 3.0 door staatssecretaris Bijleveld aan de medeoverheden;
- Inrichting van de website www.open-standaarden.nl als tijdelijke oplossing;
- Algehele vernieuwbouw van de website www.forumstandaardisatie.nl met interactieve modules voor het voordragen van open standaarden voor opname op de lijsten;
- Presentaties en promotie voor onder meer:
 - IDABC en XXX van de Europese Commissie;
 - NOiV jaarcongres;
 - ECP.NL;
 - ICT-Office;
 - GBO/ICTU jaarvergadering;
 - Architectuurraad Manifestgroep;
 - Spaanse Hof sessie;
 - Nederlands Genootschap voor Informatici;
 - Delegatie uit Rusland

Onderzoeken (afgerond)

In 2009 zijn de volgende onderzoeken in opdracht van het Forum verricht dan wel afgerond:

- Het Strategiekatern NORA 3.0;
- Semantiek op Stelselschaal; issues en oplossingsrichtingen voor interoperabiliteit;
- Analyse van gerelateerde gegevens in het kader van RNI (Register Niet Ingezetenen);
- Praktijkmodellering van het begrip werkgever;
- 'Fatsoenlijk besturen' ten aanzien van elektronische overheid; een verkenning van de governance van interoperabiliteit;
- Standaardisatie en interoperabiliteit, een internationaal perspectief.

Forum en College in de media

In de pers is groeiende aandacht voor de activiteiten van Forum en College in het algemeen en de lijsten met open standaarden in het bijzonder. Op de website van het Forum is een [verwijzing naar een negental publicaties](#) opgenomen. Twee daarvan hebben tot kamervragen geleid.

2.7 Mid-term review

Formeel loopt het mandaat van College en Forum af per 1 april 2010. EZ heeft het bureau Research voor Beleid opdracht verleend om onderzoek uit te voeren naar wat goed gaat en wat beter kan. Doel van de evaluatie is te bezien of er a) voldoende draagvlak is voor het verlengen van het mandaat en b) aanleiding is taken en rollen van het College en Forum bij te stellen.

Conclusies onderzoek

De respondenten (17) zijn unaniem voorstander van het verlengen van het mandaat van College en Forum. De toegevoegde waarde van het College en Forum op het gebied van open standaarden en interoperabiliteit staat niet ter discussie. De inhoud van het instellingsbesluit (2006) blijft ook de komende jaren relevant. De voorgestelde verbeterpunten (meer aandacht voor adoptie en internationaal) kunnen binnen het (verlengde) mandaat worden opgepakt

2.8 Forum werkbezoek

Het Forum en Bureau hebben in 2009 een werkbezoek gebracht aan (de e-overheid in) Groningen. Doel van dat bezoek was nader kennismaking met de dagelijkse praktijk van standaardisatie. Onder meer werden bezoeken gebracht aan het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG), gaf de RDW inzage in hun project 'chip in het rijbewijs', werd een bezoek gebracht aan de gemeente Aa en Hunze en werd met burgemeester Wallage (Gemeente Groningen) stil gestaan bij aansluiting op de GBA.

Centraal bij deze bezoeken stonden de vragen: wat werkt wel en wat niet? alsmede "Hoe krijgen we adoptie van standaarden en basisvoorzieningen op gang?".

2.9 Personele mutaties

2.9.1. in het College Standaardisatie

In het verslagjaar hebben zowel de voorzitter van het College Mark Frequin als de leden Marita Schreur en Peter Welling afscheid genomen. Peter Welling is opgevolgd door Saskia Borgers. De Inspectieraad heeft Jenny Thunnissen voorgedragen als opvolgster van Marita Schreur. In de opvolging van de voorzitter is nog niet voorzien. Gezocht wordt naar een lid vanuit de veiligheidssector.

2.9.2 in het Forum Standaardisatie

Met droefenis heeft het Forum afscheid moeten nemen van Olf Kinkhorst en Lieneke Jongeling. Beiden zijn in het verslagjaar overleden. Met hun overlijden moet het Forum afscheid nemen van twee zeer actieve en smaakmakende leden. Het zal niet eenvoudig zijn te voorzien in de leemte die zij achterlaten.

Arno Thijssen is Harry van Zon opgevolgd als lid vanuit Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties.

Victor Krul heeft wegens vertrek uit zijn functie ook afscheid genomen van het Forum. Mede op voordracht van de DG Volksgezondheid is Gert-Jan van Boven bereid gevonden het Forum te versterken. Hij is directeur van NICTIZ. Nieuw is ook Maarten Hillenaar, CIO Rijk.

2.9.3 Beleidsverantwoordelijk opdrachtgeverschap

Met ingang van 12 januari 2010 voorziet Logius (voorheen GBO-Overheid) het secretariaat voor Forum en College. Voor de activiteiten van dat secretariaat, het Bureau Forum Standaardisatie, is het ministerie van Economische Zaken beleidsopdrachtgever. Het College Standaardisatie blijft verantwoordelijk voor de agendering en prioritering van de werkzaamheden van het Forum. In zijn rol van beleidsopdrachtgever ziet EZ toe op de kwaliteit van de adviezen en de goede en tijdige oplevering van producten.

3. Vooruitblik, projecten en prioriteiten in 2010

3.1 Prioriteiten 2010

In opdracht van het Ministerie van EZ is een evaluatie uitgevoerd naar het College en Forum Standaardisatie door het bureau Research voor Beleid. Dit heeft een 8-tal verbeterpunten opgeleverd. De hoofdconclusie was dat er breed draagvlak bestaat om het mandaat van College en Forum te continueren tot 1 januari 2012. Het Ministerie van EZ zal daartoe een vernieuwingsbesluit College en Forum Standaardisatie voorbereiden. In december 2009 is door het Forum besloten om meer focus aan te brengen in de eigen werkzaamheden. Daartoe zijn drie kernthema's benoemd: open standaard, adoptie en implementatie van open standaarden, en stelselmatige semantiek. Aanvullend zijn de thema's internationaal en communicatie uitgewerkt. De onderstaande hoofdactiviteiten zijn per kernthema voorzien. Bij met name de eerste twee wordt nauw samengewerkt met programmabureau Nederland Open in Verbinding (NOiV) dat zich met name richt op individueel advies bij implementatie van een open standaard.

3.2 Open standaarden

- Beheer van zowel het selectieproces als de twee lijsten (pas-toe-of-leg-uit; gangbare standaarden);
- Ontwikkeling van overzicht van standaarden in wet- en regelgeving en advisering van Justitie om standaarden in de toekomst op een passende wijze in wet- en regelgeving op te nemen;
- In procedure nemen van maximaal 12 standaarden voor pas-toe-of-leg-uit lijst;
- Uitbouw van de lijsten met gangbare standaarden;
- Betere ontsluiting van de lijsten en uitbouw bekendheid bij doelgroepen;
- Professionalisering van het selectieproces;
- Preciseren activiteiten op het authenticatie en autorisatie dossier.

3.3 Adoptie en implementatie van open standaarden

- Het inrichten van een zichzelf in stand houdend proces gericht op adoptie, implementatie en monitoring van het gebruik van open standaarden. In 2010 ligt het accent op de rijksoverheid;
- Opstellen communicatieplan en vervolgstappen adoptie;
- Uitbrengen publicatie voor bestuurders over adoptie en implementatie;
- Het leveren van een bijdrage aan de Monitor voor het meten van de toepassing van open standaarden;
- Handreiking aan overheidsorganisaties hoe de samenhangende set document standaarden (ODF, PDF/A en PDF 1.7) het best toegepast kan worden;
- Een checklist waarmee bestuurders op hoofdlijnen kunnen constateren in hoeverre de eigen systemen NORA-compliant zijn.

3.4 Stelselmatige semantiek

- Notitie en plan van aanpak voor College;
- Vervolgstappen conform dat plan;
- Opstellen communicatieplan en vervolgstappen voor stelselmatige semantiek;

- Praktijkcasussen als uitvloeisel van kabinetsreactie op rapport Commissie Wientjes;
- Verkennende notitie betreffende (semantische) standaardisatie rondom e-dossiers en verwijzindexen.

3.5 Internationaal

- Verdieping en actualisering van kennis over wat internationaal speelt op het gebied van open standaarden, adoptie en semantiek;
- Professionalisering Nederlandse standpuntbepaling t.a.v. open standaarden, adoptie en semantiek (onder meer EIF 2.0 en EIS);
- Goede participatie in expertgroepen CAMSS, SEMIC en NIFO;
- Vergroten en versterken internationaal netwerk over open standaarden, adoptie en semantiek.

3.6 Communicatie

- Vernieuwde website conform webrichtlijnen;
- Publicatie over adoptie van standaarden;
- Promotie vastgestelde College adviezen;
- Versterking leesbaarheid Collegeadviezen;
- Filmpje ter gelegenheid aanbieding jaarverslag aan vier ministers;
- 2 deelcommunicatieplannen (adoptie en semantiek).

3.7 Secretariaat

- Het organiseren van 6 Forumvergaderingen;
- Het voorbereiden van 2 Collegevergaderingen;
- Voorbereiden en organiseren van werkbezoek van het Forum in juni 2010;
- Uitbrengen jaarverslag activiteiten Forum en College aan Ministers.

Afgezien van bovengenoemde activiteiten bestaat altijd de mogelijkheid dat het Forum adviesaanvragen en/of extra wensen van het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en/of het College Standaardisatie krijgt. Deze aanvragen zullen een nader te bepalen impact hebben op de toewijzing van de capaciteit en financiële middelen van het Bureau.

3.8 Evaluatie

Interoperabiliteit en de toepassing van open standaarden zijn onderwerpen die de afgelopen drie jaar steeds meer in de bestuurlijke en politieke aandachtssfeer zijn gekomen. Wisten drie jaar geleden nog maar weinig mensen wat onder interoperabiliteit moest worden verstaan, tegenwoordig is het een regelmatig terugkerend onderwerp in beleidsnota's en op symposia. De eerste stappen zijn gezet en die zien er veelbelovend uit. Tegelijkertijd is het een weerbarstig onderwerp waarvan de effectuering inzet van velen zal vergen en ook vele jaren zal duren. In het tweede en derde kwartaal van 2011 zal het Forum haar eigen werkwijze en resultaat evalueren en op grond daarvan een advies uitbrengen aan de beleidsopdrachtgevers over hoe verder na 1 januari 2012.

Bijlage A: Taken Forum, College en Bureau Standaardisatie

A.1 Taken Forum Standaardisatie

Het Forum zorgt voor de voorbereiding van en de advisering over de werkzaamheden van het College.

In het instellingsbesluit worden de volgende taken van het Forum benoemd:

- Het doen van voorstellen inzake het gebruik van al dan niet open standaarden;
- Het doen van onderzoek naar ontbrekende of achterblijvende standaarden en standaardisatie activiteiten;
- Het aangeven van synergiemogelijkheden binnen en tussen toepassingsgebieden waar door middel van al dan niet open standaarden grote effectiviteitsvoordelen en efficiencyvoordelen te behalen zijn;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college op het gebied van interoperabiliteit en standaardisatie;
- Het scheppen van een overzicht van beschikbare en in ontwikkeling zijnde standaarden en deze opnemen in een informatief register;
- Het monitoren van het gebruik van al dan niet open standaarden;
- Het adviseren over het ontwikkelen en toepassen van een te realiseren Nederlandse Overheids Referentie Architectuur.

In de toelichting op het Besluit staat verder vermeld dat het College en het Forum zich vooral zullen richten op standaardisatievraagstukken die spelen tussen sectoren en tussen toepassingen. Het accent van de werkzaamheden ligt niet op het scheppen van een volledig bouwwerk van standaarden, maar op de interoperabiliteit van informatiesystemen. De nadruk zal daarbij gelegd worden op de organisatorische en semantische standaarden en minder op de technische standaarden.

A.2 Taken College Standaardisatie

Het college heeft tot taak:

- Het in kaart laten brengen van en het doen van aanbevelingen aan de ministers over de al dan niet open standaarden die overheden kunnen hanteren voor de elektronische gegevensuitwisseling tussen overheden onderling en tussen overheden, bedrijven en burgers;
- De coördinatie tot stand te brengen om het gebruik van open standaarden in de elektronische gegevensuitwisseling tussen overheden onderling en tussen overheden, bedrijven;
- De afstemming van het Nederlandse standpunt op het gebied van standaardisatie in internationaal verband tot stand te brengen.

A.3 Taken Bureau Forum Standaardisatie

Aan de directeur Logius is de personele bezetting van het secretariaat van zowel het College als het Forum toegewezen. Qualitate qua is de directeur van Logius ook secretaris van het Forum. Voor de ondersteuning van het Forum is een klein bureau ingericht, het Bureau Forum Standaardisatie. Dat bureau bereidt de Forum vergaderingen voor en begeleidt deze.

Tevens bereidt het Bureau de uitvoering van de bovengenoemde taken voor. Het Forum is daarmee agenda zettend voor het Bureau. Aan de andere kant wordt van het Bureau verwacht dat dit een visie ontwikkelt op interoperabiliteit. Die visie dient een kader te bieden voor de prioritering en uitvoering van de werkzaamheden en criteria voor de besluitvorming daarover. Op basis van de visie wordt een werkplan opgesteld. Daarnaast is bij het Bureau de afronding van de taken van het vroegere programma OSOSS belegd. Het bureau is formatief bij Logius geplaatst binnen de afdeling Architectuur.

A.4 Organisatie Forum en Bureau Standaardisatie

De agendering en prioritering van de werkzaamheden van het Bureau Forum Standaardisatie worden bepaald door het Forum; het Bureau Forum Standaardisatie stelt op verzoek van het Forum dan wel op eigen initiatief voordrachten op van thema's ter behandeling in het College. Op basis van geaccepteerde thema's stelt het Bureau concept adviezen op voor het College. Binnen Logius is het Bureau Forum Standaardisatie geplaatst in het cluster Architectuur en Realisatie; de aansturing van de activiteiten gebeurt echter vanuit het Forum.

Het Bureau telt vier adviseurs en een bureausecretaris. Binnen het bureau is een tweedeling gemaakt tussen enerzijds de specifieke secretariaatstaken voor Forum en College en anderzijds de inhoudelijke activiteiten. Beide (soorten) activiteiten zijn gericht op het bijstaan van zowel College als Forum (in hun doelstellingen). Omdat Forum en College maar een beperkt aantal keer (per jaar) bijeenkomen, worden veel van de voorbereidende werkzaamheden door het Bureau uitgevoerd of gecoördineerd, bijvoorbeeld bij het inschakelen van externe experts. Het aan het Forum, College en het Bureau gegeven mandaat geldt tot uiterlijk 1 april 2010.